Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улица Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жаданє за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової!

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої".

Передплата у Львові в бюрі дневників Люд. Пльона і в ц. к. Старостствах на провінциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року зр. 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року зр. 2·70
на чверть року зр. 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Конець справи цилейскої.

Справа цилейска, котра так довго морочила голови многим парляментаристам аж наконець розбила коалїцию, повалила правительство і остаточно стала ся — а то можна майже напевно сказати — вихідною точкою упадку німецких лїбералів, дійшла остаточно в середу до кінця і закінчила ся так, як того можна було сподївати ся — побідою Словінців. По довгій дебатї по острих перепалках одних бесїдників з другими і наконець по всїляких фактичних спростованях, ухвалено позицию 1500 зр. вставлену в буджетї на утворене словіньскої паралельки в цилейскій ґімназиї німецкій в поіменнім голосованю 173 голосами против 143. До голосованя ставили ся противники словіньскої паралельки всї як один муж, але й противні німецким лїбералам партиї ставили ся також майже в повнім числї. Взагалї небуло лиш тих, що були або слабі або на урльопі. При сїй нагодї показало ся, що з руских послів було всего лиш трох, котрі, розуміє ся становлять дві партиї, бо чотирох: Барвіньский, Мандичевский, Охримович і Телїшевский суть слабі. Не будемо тут подавати цїлої дебати над справою цилейскою, а наведемо лиш єї кінцеву часть яко найцїкавійшу.

В середу вела ся дальша дебата над титулом „школи середні" а тим самим і над справою цилейскої ґімназиї. Промавляли ще: пос. Кокошінеґґ, котрий представляв відносини в утраквістичній ґімназиї в Марбурзї і доказував, що також педаґоґічні погляди відраджують відкривати словіньскі паралельки в Цилеї, котрі нарушають німецкий народний стан посїданя. — Пос. Курц обговорював справу суплентів і доказував, що в справі цилейскій розходить ся о то, щоби зробити конець гнетови Словінців в Стириї. — Пос. Фореґґер полемізував з словіньским послом Вошняком і старав ся доказувати, що Долїшна Стирия не есть словіньскою. Словінцї домагають ся ґімназиї в Цилеї лиш для того, щоби там вести борбу з Нїмцями і під взглядом народним запанувати в Цилеї. По правдї то лиш ґр. Гогенварт есть тим, хто там словіньску ґімназию видвигнув, бо єму розходить ся о то, щоби притягнути до свого клюбу і до коалїциї тих сїмох послів словіньских, що були виступили з єго клюбу, і тим розбив він коалїцию. Цїлию Словінців есть сполученє під взглядом адміністрацийним всїх Словінців, щоби відтак утворити одноцїле королївство словіньске. Наконець заявив бесїдник, що справа цилейска стане ся покликом до борби підчас слїдуючих виборів.

Пос. Кальтенеґґер (Нїмець) промавляв за позициєю на словіньску ґімназию. Підчас єго бесїди робила лївиця страшенний крик і не давала єму говорити. Бесїдник доказував насамперед, що буджет уложено зі всею точностию; в нїм же есть і позиция цилейска. При сїй позициї мусїли прецї і міністри Пленер та Вурмбранд віддати свій голос. (Пос. Морре: Для того они вже й похоронені!) Они знають дуже добре відносини в Стириї, особливо же ґр. Вурмбранд а певно суть добрими Нїмцями, коли же були за тою позициєю, то мали на оцї всї ті обставини, які ту позицию оправдують. Позиция есть в буджетї. Цїле міністерство було за нею, бо видко, що за тим промавляли культурні і педаґоґічні відносини. Коли-б не то, то они певно не були би вставили тої позициї і не кинули кість незгоди межи партиї. Аж тогди розпочало ся юдженє. Лїберали стали пхати ся до нас (консерватистів). Через три недїлї вели ся переговори. (Лїберали підняли тут знову крики а пос. Поляк відозвав ся: От вам Нїмець!) — Пос. Кальтенеґґер: Мій пане Поляк, ви мене не будете учити нїмецкости.... В той спосіб промавляв пос. Кальтенеґґер дальше доказуючи, що Нїмцї в Австриї повинні честно і спільно зі всїма працювати лишаючи кождому народови єго права. Лїберали відзивали ся на то словами як: Зрада! Ганьба! — а Молодочехи відповідали їм на то подібними словами а навіть почулось слово: Прусаки! Цїлої чверть години були крики і ледви не ледви удало ся зробити спокій в Палатї.

Управитель міністерства просьвіти др. Ріттнер заявив, що звістні суть загально педаґоґічні погляди які спонукали були кабінет кн. Віндішґреца вставити до буджету позицию на словіньску ґімназию в Цилеї. (Голоси: Нї, не знаємо!) Правительство може лиш просити Палату, щоби она оцїнила і признала тї погляди. Теперішне правительство зі взгляду на свій характер і свою задачу не може заняти супротив справи цилейскої полїтичного становища і мусить полишити рішенє самій Палатї (Грімкі оплески).

Пос. Вахнянин вказував на відносини серед яких жиють народи в Швайцариї побіч себе і зазначив, що булоби порядно утворити якийсь директивний спосіб звязи і для народів в Австриї. Сила держави лежить не в розвою поодиноких частий але в розвою всїх. І Словінців треба уважати яко складову часть нашого державного орґанізму та бути справедливими для їх бажань. В цилейскій справі не треба стояти на становищи національного его-

З моєї подорожи до Італії.

(З ческого. Оповіданє Л. Струпежницкого).

Одного дня в липни лїта Божого 1866 — тодї було менї вісїмнайцять лїт — сказали до мене мої татуньо: — Івасю, ти ще як жиєш нїгде не був; знаєш що: виберещ ся в подорож, дещо побачиш, спробуєш, чогось научиш ся, взагалї не будеш потім таким глупим, як був доси.

Я подякував татуневи за їх добру гадку о мнї та за добрі наміри зі мною, а татуньо додали:

— Завтра поговоримо о тім більше.

Я радував ся.

На другий день рано, даючи менї поважну суму паперових гроший (тодї були лише папери), так до мене промовили:

— Любий Івасю —

А я перебив їх та повідаю:

— Добре!

— Що добре? осле! Таж ти ще не знаєш, що хочу тобі сказати; слухай!

— Добре!

— Тут маєш гроші, іди до — або нї, там не іди. Знаєш що? Іди куди сам хочеш.

— Добре, татуню, піду там.

— Куди-ж ти підеш? Прецї я не сказав куди!

— Правда, татуню, ви не сказали, куди маю іти, але то нїчого не вадить — я вже те місце найду.

— Е, іди собі хоч і до пекла, тумане вісїмнайцятий! — гнївали ся татуньо.

— Піду, татуню, радо піду, лише дайте менї адресу, аби я знав, на котрій улици мешкає.

— Чи ти одурів, тумане?

— Е нї, татуню, але я як дурний з радости, що ви прецї раз позволили подивити ся менї на сьвіт. Піду до Італії.

— Дуже добре, дам тобі поручаючий лист до мого старого приятеля в...

— В Італії?

— Нї, в однім селї коло Будєвич; він там управителем фабрики. Зайдеш до него.

— Добре.

Я завязав трохи біля в церату, перевісив через рамя, взяв палицю, розпращав ся з родичами і — „Оставай з Богом, ти красна ческа земле!" Стежками пустивсь я до — Пісека і заки минуло три чверти години часу, мав я вже три чверти години ходу за собою. — Але коли так іду, приходить менї нараз до голови гадка.

— Боже! — крикнув я — я забув взяти з собою — скрипку.

І я скоро вернув ся. — Дома дуже мене перепудили ся.

— Що тобі стало ся? — питають наполохані татуньо.

— Нещасте!

— Яке?

— Забув дома скрипку.

— А бодай-же тебе чорт взяв, тумане!

Але я не слухав, що танунуньо говорили, лише найшовши скоро мою скрипочку, пустив ся знов в дорогу.

За годину підходив я вже до Пісека.

Татуньова рада: „Івасю, гляди, щобись в дорозї научив ся чогось, уважай на все" — засїла менї на добре в голові.

Чого би менї научити ся? — Ага, вже є, научу ся курити!

Тодї я ще не умів курити і татуньо з того дуже тїшили; однако я собі так гадав: Єсли татуньо тїшать ся, що не курю, то як аж тодї утїшать ся, коли я прийду і скажу: „Татуню, вже умію курити!"

Вір менї ласкавий читателю і ти хороша читателько, як менї душа мила — а то велике слово — я то гадав цїлком на правду.

Дійшовши до Пісека купив собі чотири куба і пустив ся в дальшу дорогу.

Зараз за містом закурив я одно цигаро і і бистро ішов до Противина, о котрім то місті звістно, що лежить при дорозї, ведучій з Праги до Італії. Заблудити я не міг; однако для більшої певности взяв з собою дуже докладну Коржісткову карту — ческого краю.

Отже я ішов як в дим а при тім курив. Але вскорі пізнав я, що й куренє, як кожда инша річ має свої тяжкости, чи властиво що

іста і централіста язикового. Галичина була аж до шісдесяти років зовсім знімчена; німецкий язик був в уряді, школі і церкві. А чи наша держава в тих роках зискала що на могучости і силі експанзивній? Булоби дуже добре розслідити у всіх краях коронних і сконстатувати, що ліпше для держави: чи розвій поодиноких народів, чи їх гноблене. В сій справі треба ставити ся на становище австрийского патріотизму, а Німці повинні осудити сю справу безпристрастно і з самопожертвованем. Кождий нарід повинен мати в Австриї своє заборол для ненарушимої сьвятости — для народности. Хто стремить до чого иншого а не до правдивої рівноправности, той творить центріфуґу і нарушує сьвідомо або й не сьвідомо історичну місию Австриї. Наконець поставив бесідник резолюцию, взиваючу правительство, щоби оно при другій німецкій ґімназиї в Чернівцях утворило рускі паралельки.

По сім промавляли ще ґенеральні бесідники: Менґер против, а Робіч за позицию, і наслідували фактичні спростованя многих бесідників. З тих спростовань нотуємо лиш спростоване бувшого міністра Вурмбранда, котрий відповідаючи пос. Кальтенеґґерови, сказав, що на раді міністрів він і Пленер були противні сій позиції. Відтак наступило поіменне голосоване; на більшість 173 голосів зложили ся: Молодочехи, Поляки, Словінці, Русини, Румуни і консерватисти з клюбу Гогенварта; меншість 143 голосів зложили Німці ліберали і национали, антисеміти і клюб Коронїнього. З руских послів голосували за позицією посли: Вахнянин, Романчук і Підляшецкий; з буковиньских: Василько, Волян, Лупул і Цуркан. Так остаточно закінчила ся справа цилейска.

З руских товариств.

На 40-ім засїданю дня 2. липня с. р. під проводом о. сов. Торовьского полагоджувано головно справи адмінїстрацийні, именно:

1. Принято до відомости справоздане з адмінїстрациї дому товариства. По конець червня було приходів brutto 4.106·45½ зр., розходів 1795·29 зр., рішено поробити деякі нові винайми і адаптациї.

2. Принято до відомости, що книжочка за липень уже вийшла з друку.

3. Полагоджено кілька справ касових, справу читальнї „Просьвіти" в Піщатинцях і справи приватні оо. Йосифа Лїщиньского з Білого і Івана Воляньского з Острівця.

4. З огляду на те, що наші крамниці не можуть набувати товарів в складах Народної Торговлї з причини за високої цїни, рішено внести до Дирекциї Народної Торговлї умотивоване письмо з предсгавленем, щоби для успішного розвою наших крамниць і взагалї нашої дрібної міскої торговлї постаратись для крамниць о відповідні товари по низьких цїнах. — Всякі ради і близші поясненя в тій важній для товариства справі приймає виділ від всїх дуже радо і старає ся по можности їм вдоволити.

5. Принято 8 нових членів.

Перегляд політичний.

Вість о ухвалї Палати послів позиції буджетової на словіньску ґімназию в Цилеї викликала серед цилейских Словінців велику радість і они повитали ї сальвами з моздїрів.

Закон о заведеню ческого язика в школах реальних на Мораві одержав Найвисшу санкцию. Зачувати також, що стан вимковий в Празї має бути знесений ще перед закінченем теперішної сесиї парляментарної.

Депутация болгарска в Петербурзї, котра там зложила вінцї на горбах царів Александра II. і III. принесла на разї ті успіхи, що праса російска зачинає відзивати ся прихильнїйше о Болгариї а „Неделя" навіть промавляє за признанем кн. Фердинанда.

З Петербурга доносять, що хіньско-російска позичка єсть дїлом міністра Віттого, котрий мимо всяких перешкод дипльоматичних умів ї перевести і через то дав Хінцям пізнати, що они мусять числити ся з приязнею або й неприязнею Росиї. Вплив Віттого на царскім дворі і в публичній опінїї мав стати великий. Росия буде тепер старати ся, щоби Японцї уступили ся з хіньских провінций, від чого они демонстративно відтягають ся.

Новинки.

Львів дня 12 липня 1895.

— Є. В. Цїсар зволив Найвисшою постановою з дня 24 червня с. р. затвердити вибір бар. Людвика Брікмана, властителя більшої посїлости на заступника презеса Ради повітової в Рудках.

— Іменованя. II. Міністер просьвіти іменував старшу учительку 6-кдясової школи жіньскої в Перемишли, Стан. Залеску, учителькою школи вправ в ц. к. жіньскій семинариї учительскій в Перемишли. — Ц. к. краєва Дирекция скарбу іменувала ад'юнкта салїнарного Ер. Барончa концепістом скарбу при краєвій Дирекциї скарбовій, а єлева Макс. Мішкого ад'юнктом заряду салїнарного. — II. Управитель міністерства просьвіти іменував Тому Токарского, директора ґімназиї в Сяноцї, окружним інспектором шкільним для міста Львова.

— Нова читальня „Просьвіти" завязує ся в Бранівцях ad Побереже повіта станїславівского. Статут внесено вже до ц. к. Намістництва.

— Громовиці. Дня 4-го с. м. навістила громовиця також село Попівці, повіта заліщицкого. О 4-ій годинї рано ударив грім підчас страшної бурі в будинки належачі до касарні сторожі скарбової — і стодолу, дві дровітні, возівню, стайню і осібний будинок з двома кухнями, а також сусїдну загороду селяньску в однїй хвили обняла полумінь. Лише завдяки енерґії управителя сторожи скарбової огонь спинено.

— Нещастна пригода. Піонер 11-го батальону в Перемишли найшов по вправах артилериї капслю вибухову, а передержавши ї якійсь час коло себе, передав відтак фрайтрови Козакевичеви. Той, не знаючи, що се капсля набита, виняв ножик і почав коло неї шпортати. Тому придивляв ся піонер Лукасевич. Нараз динаміт, котрий був в капсли, експльодував, відорвав Козакевичеви всї пальцї лївої руки і два правої, а також сильно покалїчив єму лице й тіло, а Лукасевичеви відломок капслї впав в око й оно сейчас витекло. Обох на цїле жите нещасливих віддано до шпиталю військового і заряджено судовокарне доходжене.

— Сильна буря з градом навістила дня 4 с. м. громади Березів вижний і Текучу, коломийского повіта. Підчас бурі убив грім 13-лїтного

я маю ті тяжкости — і я відкинув циґаро. Зажурило мене, що з куренем якось менї не іде, але остаточно ще більше журивсь я тою обставиною, що мушу нести на плечах біле, бо я знав, що всюди будуть мене уважати за пройдисьвіта. І я не милив ся, бо в скорі, хто ішов дорогою, то так мене називав, що мене дуже лютило.

Але я їм на се нїчого не сьмів казати, бо їх було кілька і тому ішов я мовчки дальше цісарскою греблею.

Так уйшов я може з годину дороги, аж тут нараз — стоїть передомною гарненька дївчина. Чи она мене здогонила, чи я ї, того вже нинї не знаю, знаю тільки, що була дуже, дуже гарна.

Скоро лише побачив я дївчину, прийшла менї на гадку татуньова рада: „Сину, уважай в дорозї на всьо" — отже татуньо не виключали і дївчат і я після того поступив.

— Моє поважане — поздоровив я.

Подивила ся на мене і подякувала.

Я говорив дальше: — Єсли не милю ся, то нам одна дорога; як не маєте нїчого против того, то позвольте менї іти з собою.

Згодила ся. Отже ми ішли разом. Я також тому не противив ся, бо дївчина була гарна, а я вже з роду мав ту дивну прикмету, що подобали ся менї гарні дївчата.

Ми оповідали собі всячину і заки минуло пів години, поглядав я на неї залюблений і стогнучи, держав праву руку на серци.

Вкінци побачила то і она. — Маєте кольку, що тримаєте заєдно руку на животї і стогнете? — питала зі співчутєм.

Видко, що не зрозуміла мене.

Я їй відповів:

— О нї, Богу дякувати, жолудок у мене здоровий; але маю також серце.

Засьміяла ся. — То красно, що у вас є й серце — сказала.

— І ще яке серце — серце, що вірно любилоб.

— Ой, а кого-ж би оно любило?

— Вас, красавице.

Сьміяла ся. — З вас веселий хлопець і, як менї видить ся, любов у вас на верха.

— Красавичко, я дуже добрий.

— Вірю вам, вн-ж своє серце роздаєте навіть на дорозї.

Оґ-то втяла — погадав я, не відповідаючи. Впрочім і то не на богато здалось би менї, бо она мала зараз на всьо готову відповідь.

Так весело розмавляючи уйшли ми спорий кусник дороги.

— Тут, пане, розходять ся наші дороги — сказала нагле — я мушу іти тою стежкою на право.

Не дуже я з того утішив ся, тому й сказав:

— Позвольте менї підпровадити вас там до онтого корча.

— Прошу, дуже менї приятно.

Я пішов з нею стежкою і вскорі дійшли ми до корча. Тут я задержав ся, подаючи їй на прощанє руку. Але якийсь дїдько підкусив мене і я відозвав ся:

— Дївчино, як мене тут бачите, іду до Італії; певне не побачимо ся вже до смерти. Не були би ви ласкаві дати менї на дорогу одного поцїлуя?

Менї знов прийшла на гадку татуньова наука: „В дорозї спробуєш не одного"; отже я хотів спробувати, який то буде поцїлуй.

А знаєте, що менї відповіла?

— Чому нї, пане, добре; ви менї дуже подобаєтесь.

Почувши ті слова, не був я вже в Чехах, я з радости опинив ся в небі; такої відповіди я не надіяв ся.

Подала менї руку, я приступив до неї, зложивши уста, як найліпше умів, та хотів їй вліпити порядний поцїлуй — але ах! в тій хвили вліпив мене хтось так порядно палицею по плечи, що я аж подав ся. Очевидно, що я сейчас оглянув ся.

За мною стояв в мисливскій одежи хлоп як гора і не ждучи обкладав мене палицею з усїх боків.

Я шукав ратунку в скорій утечи. Ще кілька кроків біг за мною і раз-у-раз молотив палицею — на щасте вже не по плечах, а по клунку з білем, котре стало тепер — спасибіг єму — моєю охороною.

Я утік назад на дорогу та поспішав до Воднян.

— То певне був ї отець — кажу голосно до себе — але на всякий спосіб погано мене оббив.

Але того поцїлуя було менї найбільше жаль, хоч тепер вже пропало. Згадуючи татуньові слова, що на дорозї спробую не одного, обмацював я свої побиті плечі.

Так дійшов я до Воднян, звідки на другий день рано пустив ся в дальшу дорогу.

Не довго я ішов сам, вскорі найшло ся товариство. Дігнала мене купка якихсь волоцюг, обірванцїв найчистїйшої води. Говорили голосно з собою, хто і що я за один.

— Книгар — казав один.

— Пекар.

— Швець.

— Гей товаришу, зажди на нас! — крикнули вкінци.

Товаришу? „ти"? Ей то ще за вчасно — гадаю собі. Але що робити? Утїкати? Цїла тота голота кине ся за мною. — Пожду.

Дігнали мене.

— Куди, товаришу?

— До Будїєвич.

— Якого ремісла?

Що я мав на те відповісти?

— Панове, я —

хлопця Петра Неґрича. — Також в західній Галичині вибив град збіже дня 2 с. м. в кількох громадах домбровского повіта. Шкоду обчислено на 10.000 зр.

— **З Тернополя пишуть нам:** В середу дня 17 с. м. о 2-ій годині пополудни відбудуть ся в комнатах „Рускої Бесіди“ загальні збори членів товариства „Руска Бурса в Тернополи“, на котрі виділ товариства запрошує всїх членів. — За виділ: *О. В. Громницкий. Др. Е. Гладишовский.*

— **Крадежи.** З Кінданець, коломийского повіта, пишуть нам під днем 9 с. м., що в ночи з 7 на 8 с. м. вломили ся невислїджені злочинцї до мешканя тамошного учителя і закрали різних артикулів поживи на 7 зр. — В Ліску коло Камінки струмилової украли оногди злодії на економівцї 170 зр. готівкою, 9 шнурків коралїв, срібні серіжки з брилянтами і мужеску одежу.— Оногдашної ночи обікрав в Синевідску Василь Смерека тамошного сьвященика, забираючи 150 зр. готівкою, учителя, котрому взяв золотий годинник за 100 зр. і зелїзничого урядника в Любінцях у котрого украв 25 зр. готівкою і пару чобіт. Смерека утік з жінкою до Львова і доси его не зловлено. — В Золочеві украли конокради п. Ґріцови коня з візком, вартости 300 зр. і утїкли в напрямі до Львова.

— **Обманьство льосами.** Вже і віденьскі власти впали на слїд великого обманьства льосами турецкими. Кілька предприемчивих осіб закупило велике число льосів турецких в Парижи, де льоси ті нотують ся на біржи о 8 до 12 зр. низше, а відтак приліпивши сфальшований стемпель з року 1889 (в котрім то роцї вийшов закон о примусовім стемпльованю льосів заграничних) пускали ті льоси в обіг. На слїд обманьства впровадило полїцию велике закупно зужитих стемплїв з року 1889. Подібне обманьство діялось і в Кракові, де, як звістно, також кілька осіб арештовано.

— **Стан засївів** в Росиї, як подає справоздане російского мінїстерства скарбу, в наслїдок упавших послїдними часами дощів значно поправив ся, особливо збіжа ярого, і вказує тепер на добрий урожай. — На Угорщинї вказує стан засївів, після урядового справдзданя з 1-го с. м., на середно-добрий збір, розуміє ся, если ржа, спека або комахи не зроблять значнїйших шкід.

— **Померли:** У Львові, Павло Старжик, книгар, в 64-тім роцї житя; — кс. Маркил Паливода, професор теольоґії на львівскім унїверситетї; — Дамян Чайковский, львівский книгар.

Господарство, промисл і торговля.

Овочі.

(Дальше).

Доброта розинків, ужиток, їх переховуванє і торговля ними. Доброта розинків зависить не лиш від рода винограду, з котрого їх робить ся, але також від пори і способу їх прилагодженя та переховуваня підчас транспорту і на складах. Всякі розинки повинні мати передовсїм здоровий вигляд, одностайну після їх рода барву, без яких небудь плямок; верхна шкірка на них повинна бути досить елястична, дрібку вогка але не слизька, що есть вже ознакою зіпсованих розинків. Так само не повинні розинки бути твердаві і зовсїм сухі, лиш рівномірно мясисті, без крупкуватих грудок, які творять ся, коли розинки цукроватїють. Всї розинки, особливо же коринтки, повинні бути чисті, без пороху, прутиків і камінців.

Ужиток розинків есть загально звістний; їх уживають до всїляких страв і тїст, а лиш великі, сині, іспаньскі розинки уживають ся яко столовий овоч, они длятого у нас майже не розходять ся. З розинків виробляють також рід вина, або уживають їх до поправленя лихших вин. Розинки треба переховувати в місцях сухих але холодних, бо в противнім случаю они пріють, цукроватїють, плїснїють і зовсїм псують ся. Коринтки держать ся найлїпше збиті в грудах, однакож до продажи треба їх роздробити і очистити.

Місцями продукциї розинків суть полудневі краї Европи, Мала Азия і Сирия. Елеми і султанки приходять з Малої Азиї, головно через місто Смірну, звідки й назва смірненьских розинків. Коринти походили первістно з міста Коринту в Грециї, звідки пішла й назва; тепер продукують ся они головно коло міста Патрас в Грециї і на грецких островах: Занте, Корфу, Кефальонїя і т. д. Розинки пакують в бочки, скринї або міхи і так висилають до Триесту, котре то місто есть для нас головним ринком для торговлї розинками.

2. Мікдали.

Мікдал есть то овоч ростини з того рода, що й броскиня або наша слива. Мікдалеві дерева або корчі ростуть дико в Грециї, звідки їх перенесено до Італїї, полудневої Франциї і Іспанії та Портуґалїї. Они ростуть також на Кавказї і в північній Африцї. Мікдалові дерева цвитуть вже в січни або лютім, цьвіт їх есть білий або рожевий, а овоч подовгасто-круглий, вкритий шкірастою, трохи волохатою лупиною, під котрою есть кістка, в котрій знаходить ся зерно. То зерно есть отже тим артикулом торговельним, про котрий тут говоримо.

Роди мікдалів, їх сорти і доброта. В торговли розріжняємо три роди мікдалів: 1) Солодкі мікдали мають свою назву від солодкого смаку. В торговли появляють ся они лущені, мають зверха ясно-брунатну, тонку, більше або менше поморщену лупину, а під нею біле ядро, котре есть солодке і має в собі богато олїю. Суть слїдуючі сорти солодких мікдалів: а) іспаньскі, найлїпші дуже солодкі, з Маляґи більші, з Валенциї трохи менші, до нас заходять рідко; б) італїяньскі, з уживаних у нас найлїпші; сорта Аволя від міста на Сицилії найлїпша, зерно плоске але широке і довге з тонкою лупиною; пулїези (так названі від провінциї Пуля або Апулїя в Італїї) з околиць міста Барі, суть короткі а дуже грубі майже круглі і досить солодкі; в) францускі з Прованси́ї не заходять до нас; г) берберийскі з Марокко в Африцї найгірші, уживані переважно на бите олїю і на домішку до лїпших сорт. — 2) Гіркі мікдали суть зверха зовсїм подібні до солодких, але звичайно трохи менші, а смак їх есть гіркий. Они мають в собі творива, з котрих робить ся т. зв. квас пруский, той сам, який знаходить ся і в зернятах наших сливок або вишень, а котрий есть сильною отруєю. Гіркі мікдали суть длятого для чоловіка при спожитю шкідливі. — 3) Мікдали в лупинках належать до солодких, лиш мають на собі замість твердої кістки мягку, котра при потисненю вже під пальцями пукає і длятого можна з них зерно легко вилущити. Они подають ся на стіл яко овоч, подібно як іспаньскі розинки, а навіть разом з ними.

Добрі мікдали повинні мати тонку лупинку, котра по спареню їх легко відстає, а під нею ядро біле і солодке; запах ядра повинен бути приятний, а при краяню або під зубами повинно оно бути тверде і крихке. Старі, злежалі мікдали мають лупинку значно поморщену, ядро в переломі есть жовтаве, мягке і зівяле, а в смаку недобре, стухле і заносить старим олїєм. Треба також на то зважати, щоби зерно не було поломане, сточене черваками і без пороху, та о скілько можна одностайне, не перемішане з другими гіршими родами мікдалів або з мікдалами гіркими.

Продукция мікдалів, їх ужиток і торговля ними. Дозрілі мікдали вибирають ся із мясистої верхної части, висушують ся, а відтак сортують ся. — Ужиток мікдалів есть загально звістний. Солодких мікдалів уживає ся за приправу або за домішку до всїляких страв і тїст. З потовчених і змішаних з водою солодких мікдалів робить ся холодячий напиток т. зв. мікдалове молоко або оршада. З мікдалів вибивають також олїй, котрий есть майже білий і без запаху, не схне і длятого уживає ся часто до мащеня волося. В мікдалах, особливо же в гірких, знаходять ся у великій скількости два творива: емікдалїна і емульсина, котрі при потовченю гірких мікдалів сполучають ся разом і творять т. зв. гіркий олїй мікдаловий і квас пруский найсильнїйшу отрую, з котрої одна капля може чоловіка в однії хвили убити. Той олїй уживають до фабрикациї миделок і перфум. Макухи з мікдалів або т. зв. ґрис мікдаловий уживають до митя посїданих рук. — Мікдали уживають ся вже від дуже давних часів, а в глубокій старинї дістало було від них навіть одно місто в Малій Азиї, Міґдаля, свою назву. Нинї суть мікдали зі всїх овочів найважнїйшим артикулом торговельним і платять ся досить дорого. Гуртівна торговля мікдалами іде у нас на Триест.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Білград 12 липня. Лїберали постановили голосувати против проекту фінансового.

Софія 12 липня. Мінїстер справ внутрішних Стоілов видав окружник до всїх префектів взиваючи їх, щоби они спиняли всякий ворожий рух против сусїдних держав, позаяк Болгария жиє в дружбі і мирі зі всїма державами і хоче по можности причиняти ся до удержаня европейского мира.

— Говори лише: товариші.

— Я золотник.

— Добре, підеш з нами!

Взяли мене між себе і ми пішли дальше. Аж тепер міг я лїпше придивити ся товариству, в котрім опинив ся.

Були то красні стати — стадо голодних яструбів не могло виглядати гірше як они. На перший погляд пересьвідчивсь я, що всї они одного ремісла; мали однакове одїнє, від голов, покритих останками всїляких капелюхів, аж до босих ніг, непокритих нічим, самі лахи, котрих первістної краски від дїр і лат не було знати. У кождого телїпав ся на плечи брудний, малий клунок, що не сьвідчив о великім припасї біля; чоботи-ж, чи радше нужденні останки чобіт несли обережно в руках.

Я сглядав їх, они мене.

— Має гарне одїнє — сказав один.

— Чоботи у него порядні, — сказав другий — як бачу, то маємо однакову ногу.

— Слухай, — відозвавсь третий. — позич менї твого капелюха. — І не ждучи мого дозволу, зірвав менї его з голови, а насадив свій.

— Бачиш, — сказав — дуже тобі в нїм до лиця.

Господи Боже! то був раз капелюх. Пережив він вже не одну громовицю, не одному панови служив і певне бачив не одно, заки дістав ся на мою голову. Бідолаха мав лише пів криси, форми і краски нїякої, але за те досить дїр.

— Не буде тобі в нїм горячо, того можеш бути певний — завірював мене его бувший властитель. Я ему цїлком вірив.

— О весела доріженько! — погадав я собі, але не сьмів анї муркнути; ті панове були би мене ще перетріпали.

Ішло ся нам досить скоро — мої товариші оповідали всячину „з практики“.

— Ну, як бавиш ся? — спитали мене вкінци.

— О, знаменито! Уважаю собі за велику честь, шо познакомив ся з вами.

— Слухай-но ти, хлопче, ззуй чоботи, босо лекше йти — порадив менї відтак той, котрий перше прийшов до пересьвідченя, що маємо однакову ногу.

По мнї перейшов мороз.

— Я не звик ходити босо — відповідаю.

Але він гукнув:

— Чоботи з ноги, не роби нам в них встиду!

Що було робити? Треба було роззуватись.

— Ті чоботи, братчику, давлять тебе — не сьмієш їх більше обувати; диви, які маєш міхурі.

— Але я не бачу нїяких міхурів.

— Нема тут нїякого „але“ — твоє здоровлє менї найдорожше. Ти возьмеш собі отсї мої чоботята, они вже розходжені, в них буде тобі вигідно.

Сказав — взяв мої чоботи і дав менї свої. Що-до послїдного то не брехав. Чоботи були справдї розходжені, виходжені, переходжені і вкінци так проходжені, що підошву мусїв їх властитель наступати власною шкірою. Словом: пришви мали з телячої шкіри, підошви з чоловічої і то лише тоді, коли були у кого на ногах.

— Тепер і в ноги не зіпрієш — доказували менї всї товариші подорожи; о тім я був сьвято пересьвідчений.

Обув я ті мої „нові“ чоботи, бо не міг іти „босо“, хоч босо ішов я й в них.

(Конець буде.)

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий

ІНСЕРАТИ.

З друкарні В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.